

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
ในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนร่วม

PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY: INCLUSIVE EDUCATION OF CHILDREN
WITH SPECIAL NEEDS IN 21ST CENTURY

Received: JANUARY 17, 2021

Revised: APRIL 12, 2021

Accepted: MAY 5, 2021

สุภัทสร่า จตุโชคุดม¹, ชนิตา มิตรานันท์² และประพิมพ์พงศ์ วัฒนธรัตน์³
Supatsara Jatuchokudom¹, Chanida Mitranun² and Prapimpong Watthanarat³

¹โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

^{2,3}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

^{2,3}Faculty of Education, Srinakharinwirot University, Bangkok 10110 Thailand

¹Corresponding author, E-mail: supatsara123@gmail.com

บทคัดย่อ

โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากอันเป็นผลมาจากความร่วมมือในการพัฒนาทางเทคโนโลยี โลกมีการเชื่อมต่อถึงกันมากขึ้นย่อมส่งผลต่อมนุษย์ที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานและการดำรงตนในสังคม ดังนั้นมนุษย์จำเป็นต้องมีทักษะเพื่อการดำรงตนในสังคม ทักษะจึงเป็นช่องว่างแห่งความสำเร็จ ปัจจุบันนักเรียนที่สำเร็จการศึกษายังขาดทักษะที่จำเป็นในการดำรงตน โรงเรียนจึงต้องพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้นักเรียนสามารถแข่งขันในโลกที่เปลี่ยนแปลงด้วยการฝึกฝนทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ภายใต้อำนาจ “ไม่มีเด็กคนใด ถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง” (No Child Left Behind Act) โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้จัดประสบการณ์สนับสนุน ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถดึงศักยภาพออกมาจากการเรียนรู้ สร้างความรู้ และภูมิปัญญาด้วยตนเอง ซึ่งกระบวนการส่งเสริมให้การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถพัฒนาตนเอง พัฒนางานอย่างมืออาชีพได้ คือ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Communities: PLC) โดยใช้กระบวนการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ปัจจุบัน PLC จึงกลายเป็นกระบวนการที่ทรงพลังต่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้พัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป

คำสำคัญ: ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, การจัดการเรียนรวม, นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ,
ศตวรรษที่ 21

ABSTRACT

The world has changed a lot as a result of cooperation in the development of technology around the world. As technology evolves, the world becomes more and more interconnected, affecting human beings who are successful in their work and social life. Hence, human beings need to have the skills to maintain themselves in society. Skills are therefore a gap for global

success. Currently, graduated students lack of the necessary skills to sustain themselves. Schools have to develop and prepare students to compete in a changing world by honing their 21st century living skills under No Child Left Behind Act, with teachers serving as a supportive experience organizer. Encourage students to harness their potential from their learning, building knowledge and wisdom by themselves.

A process that promotes the development of teachers and educational personnel to be able to develop themselves Professional development is to create a learning communities. (Professional Learning Community: PLC) by using a collaborative process of all involved parties In order for students to be developed to their full potential, PLC is now a powerful process for the development of teachers and educational personnel to develop educational management further.

Keywords: Professional Learning Community, Inclusive Education, Children with special needs, 21st Century

บทนำ

การเกิดขึ้นของยุคข้อมูลโลกาภิวัตน์มีผลกระทบต่อความต้องการทรัพยากรมนุษย์ และยังส่งผลต่อการเตรียมการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนจำเป็นต้องเตรียมนักเรียนให้เป็นพลเมืองสำหรับการทำงานในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills, 2006) จากสถิติขององค์กรการประเมินความก้าวหน้าทางการศึกษาแห่งชาติ (The National Association of Educational Progress : NAEP) พบว่า ร้อยละ 40 ของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสหรัฐอเมริกาได้รับการเตรียมความพร้อมในหลักสูตรกว้างๆ ไม่ได้เจาะจงเฉพาะทาง รวมถึงนักเรียนบางคนอาจไม่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาในระดับนี้ และมีนักเรียนหลายคนขาดทักษะในการแข่งขัน (Carnevele, Smith, and Strohl, 2010) โลกของการทำงานเปลี่ยนไป เยาวชนยุคปัจจุบันต้องมีทักษะเป็นเครื่องมือเพื่อแข่งขันและประสบความสำเร็จในอาชีพที่ได้รับค่าตอบแทนสูงสุด (Friedman, 2006, p. 474; Murnane & Levy, 1996; Wood, 2001) โลกาภิวัตน์จึงกลายเป็นพลังแห่งความท้าทายใหม่สำหรับโรงเรียนที่ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นอีกแนวทางการศึกษาที่โรงเรียนสามารถดำเนินการเตรียมนักเรียนสำหรับทำงานในศตวรรษที่ 21 (Daggett, 2005; Castells, 1998; Lee & Gaffney, 2008)

การนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เข้ามาในโรงเรียนที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม เป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเพื่อนร่วมงานภายในสภาพแวดล้อมของการทำงาน โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนรวม ด้วยการสอนวิชาที่นักเรียนต้องได้รับการสอนเสริม เช่น วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาไทย วิชาวิทยาศาสตร์ โดยความร่วมมือ

ระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อให้บรรลุผลทางการเรียนรู้ที่ไม่คำนึงถึงความพิการในตัวนักเรียน ซึ่งการนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้ในการจัดการศึกษาพิเศษยังไม่เป็นที่แพร่หลาย และหากโรงเรียนจะนำมาใช้เพื่อช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจำเป็นจะต้องมีครูการศึกษาพิเศษเข้าร่วมในทีมด้วย โดยปรับการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการประเมินตามที่ทีมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ได้วางแผนไว้ ซึ่งนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะประสบความสำเร็จอย่างมากกับรูปแบบที่มีการวางเป้าหมายไว้ ภายใต้ข้อคำถาม "เป้าหมายที่คาดหวังให้นักเรียนได้เรียนรู้คืออะไร" และ "นักเรียนสามารถทำอะไรได้บ้าง" ดังนั้นครูการศึกษาพิเศษจึงทำหน้าที่สำคัญในการสนับสนุน และทำงานร่วมกับอาจารย์ประจำวิชา สิ่งนี้ช่วยให้ครูการศึกษาพิเศษสามารถวางแผนเนื้อหาการเรียนการสอน และการประเมินที่สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียน อีกทั้งยังช่วยให้ครูได้กลยุทธ์การเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงประสบความสำเร็จอย่างมากในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนที่เรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป

ความเป็นมาของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันทุกฝ่ายของโรงเรียนโดยเริ่มเมื่อปี ค.ศ. 1896 จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) นักปรัชญา นักจิตวิทยา และนักการศึกษา ชาวอเมริกัน ได้สร้างแนวคิดนี้มาจากโรงเรียนทดลอง (Laboratory School) สังกัดอู่มหาวิทยาลัยชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา หลัง ค.ศ. 1910 แนวคิดนี้ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายไปยังแต่ละประเทศ ในช่วง ค.ศ. 1970 ได้มีการปฏิรูปการศึกษาในระบบพิพัฒนนิยม (Progressivism) โรงเรียนแบบเปิด (Open School) ในประเทศสหรัฐอเมริกา (ซานโต มานานู, 2559, น. 68) โรงเรียนมีครูเป็นผู้นำในด้านการทดลองวิจัยลงมือปฏิบัติร่วมกัน (Learning by Doing) เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ ในเวลาต่อมา Richard DuFour ได้เริ่มทำการศึกษาวิจัยและพัฒนาแนวคิดนี้ ตลอดจนถึงส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในประเทศสหรัฐอเมริกา และปี ค.ศ. 1998 ได้พัฒนาองค์ความรู้มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่ง Richard DuFour ได้กล่าวว่า "PLC เป็นการแลกเปลี่ยน การวิพากษ์วิจารณ์ การสะท้อนผลการปฏิบัติ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือรวมพลัง มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และดำเนินการอย่างเป็นองค์รวม"

Richard Du Four เป็นนักวิชาการศึกษาที่ได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) Richard Du Four เกิดเมื่อวันที่ 23 กันยายน 1947 เสียชีวิตเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2017 รวมอายุ 69 ปี Richard Du Four ชาวอเมริกันเป็นนักวิจัยด้านการศึกษากพัฒนากลยุทธ์ในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนร่วมกันในโรงเรียน DuFour เป็นอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนมัธยมสติเวนสันในลินคอล์นเชียร์ รัฐอิลลินอยส์ ตั้งแต่ปี 1983 ถึง 1991 และดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาตั้งแต่ปี 1983 ถึง 1991 ในระหว่างดำรงตำแหน่งโรงเรียนมัธยมสติเวนสันกลายเป็นโรงเรียนมัธยมของรัฐเพียงแห่งเดียวในรัฐอิลลินอยส์ ที่ได้รับรางวัล Blue Ribbon Award ของ U.S. Department of Education ถึงสี่ครั้ง นอกจากนี้ Richard Du Four ได้เขียนหนังสืออีกมากมายเกี่ยวกับการศึกษาและหนังสือที่ได้รับความนิยมที่สุด ชื่อ

Professional Learning Communities at Work: Best Practices for Enhancing Student Achievement ได้กล่าวถึง การขับเคลื่อนและการเปลี่ยนแปลงในระดับ “ปฏิรูป” การเรียนรู้ เป็นการปฏิรูปที่ “เกิดจากภายใน ผู้นำโรงเรียนต้องทำมากกว่าแค่ให้เวลาสำหรับครูในการทำงานร่วมกัน ชุมชนแห่งการเรียนรู้แบบมืออาชีพไม่ได้ เป็นเพียงแค่การประชุมเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่นักการศึกษาทำงานร่วมกันในรูปแบบการสอบถาม และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบวนซ้ำ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีขึ้นสำหรับนักเรียน” ซึ่งกระบวนการสร้างศักยภาพของ ครูจะทำให้เกิดการเรียนรู้ระดับบุคคล กลุ่มคน กลุ่มโรงเรียน จนถึงระบบเครือข่าย นำไปสู่การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (King & Newman, 2001; Willey, 2001; Forde, McMahon, Mcphee & Patrick, 2006) และนักวิชาชีพต้องค้นหาประเด็นที่มีผลต่อการเรียนรู้ ของนักเรียนมากกว่าเป็นรายบุคคล หรือให้ความช่วยเหลือนักเรียนโดยเท่าเทียมกัน ครูต้องสร้างวัฒนธรรมการ ร่วมมือทำงาน และระบบความเท่าเทียมกัน ผู้บริหารให้ความเป็นอิสระในการทำงานของครูมากกว่ามุ่งเน้นใน ด้านการพัฒนาหลักสูตร หรือการประเมินด้วยเกณฑ์เดียวกัน (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์, 2556)

องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นกระบวนการต่อเนื่อง ซึ่งนักการศึกษาเข้ามาทำงานร่วมกัน ผ่านการแลกเปลี่ยนความแนวคิด ประสบการณ์ ความเชื่อเกี่ยวกับการสอนเพื่อให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ DuFour, DuFour, Eaker & Many (2010, p. 11) ซึ่งมี 6 องค์ประกอบที่สามารถขับเคลื่อนผลการปฏิบัติให้ ประสบความสำเร็จ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 : สร้างพันธกิจวิสัยทัศน์ค่านิยมและเป้าหมายร่วมกัน (Establish a Shared Mission, Vision, Values, and Goals)

หน้าที่หลักของ PLC คือ การเรียนรู้และความสำเร็จของนักเรียน (DuFour, DuFour & Eaker, 2010) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน PLC ที่มีประสิทธิภาพจะต้องทำงานอย่างต่อเนื่อง ภายใต้การสร้างจุดมุ่งหมาย ร่วมกัน เพื่อให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้ (Kanold, 2006) พันธกิจวิสัยทัศน์ที่กำหนดควรสั้นและระบุไว้อย่าง ชัดเจนในประโยคเดียวไม่ซับซ้อนเกินไป ทุกคนได้รับประโยชน์จากความชัดเจนของวัตถุประสงค์ มีความเข้าใจ ร่วมกันในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ เพื่อช่วยในการขับเคลื่อนโรงเรียนไปในทิศทางตามเป้าหมายที่ กำหนดไว้ ดังนั้นการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมเป็นการมองเห็นภาพ เป้าหมาย ทิศทาง เส้นทาง และสิ่งที่จะเกิดขึ้น จริง เป็นเสมือนเข็มทิศในการขับเคลื่อน PLC ที่มีทิศทางร่วมกัน (Sergiovanni, 1994; Hord, 1997; Hargreaves, 2003; DuFour, 2009) มีลักษณะสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) Shared Vision การเห็นภาพและ ทิศทางของความสำเร็จร่วมกัน โดยการทำงานแบบมอง “เห็นภาพเดียวกัน” 2) เป้าหมายร่วม (Shared Goals) เป็นทั้งเป้าหมายปลายทาง ระหว่างทาง ซึ่งเป็นความเชื่อมโยงให้เห็นถึงทิศทางและเป้าหมายในการทำงาน ร่วมกัน โดยเฉพาะเป้าหมายสำคัญคือ พัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) คุณค่าร่วม (Shared Values) เป็น การเห็นภาพเป้าหมายร่วมกันและที่สำคัญเมื่อเห็นภาพแล้ว ภาพดังกล่าวมีอิทธิพลกับการตระหนักถึงคุณค่าของ

ตนเองและของงานจนเชื่อมโยงเป็น “คุณค่าร่วม” ซึ่งเป็นพลังสำคัญที่จะเกิดกระบวนการกันทำงานในเชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน และ 4) ภารกิจร่วม (Shared Mission) เป็นพันธกิจแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้บรรลุ ตามเป้าหมายร่วม รวมถึงการ เรียนรู้ของครูในทุกๆ ภารกิจ สิ่งสำคัญคือ การปฏิรูปการเรียนรู้ ที่มุ่งการเรียนรู้ ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ โดยการเริ่มจากการรับผิดชอบในการพัฒนาวิชาชีพเพื่อศิษย์ ร่วมกันของครู (Louis, Kruse & Marks, 1996; Senge, Cambron-McCabe & Smith, 2000)

องค์ประกอบที่ 2 : วัฒนธรรมแห่งความร่วมมือ (Culture of Collaborative)

ในการทำงานแบบ PLC มีความท้าทายที่สำคัญอย่างหนึ่งที่โรงเรียนหลายแห่งต้องเผชิญ คือ การสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (DuFour, 2004) บ่อยครั้งที่ครูและผู้บริหารมีความพร้อมทำงานร่วมกัน แต่ลึกๆแล้วรู้สึกไม่สบายใจเมื่อต้องทำงานร่วมกัน จึงเน้นทำเฉพาะส่วนของตนเอง การทำงานร่วมกันจึงกลายเป็นการเรียกร้องประเด็นที่ต้องการมากกว่าเน้นการอภิปรายความสำเร็จของนักเรียน (Buffum, Mattos & Weber, 2009)

ประสิทธิภาพของ PLC ในการสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน มีเป้าหมายร่วมกันโดยที่ครูทุกคนมีส่วนรับผิดชอบร่วมกัน การสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันช่วยให้ครูมีโอกาสทำงานในลักษณะพึ่งพาซึ่งกันและกัน ในที่สุดส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในชั้นเรียน ซึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีสำหรับนักเรียน ครู และองค์กร (DuFour, Eaker & many, 2010) การทำงานร่วมกันนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การพัฒนานักเรียนและการสอน (Morel, 2014) นอกจากครูมีการแบ่งปันความคิด มุมมอง แต่ยังสร้างบรรยากาศกัลยาณมิตรที่เอื้ออำนวยต่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลเชิงลึก การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิธีการสอน และการประเมิน เพื่อนำความรู้ใหม่ไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน กุญแจสู่ความสำเร็จของ PLC ต้องใช้ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความไว้วางใจ ผู้บริหารและครูจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงการปฏิบัติร่วมกันภายในองค์กรเดียวกัน

องค์ประกอบที่ 3 : การติดตามผลร่วมกัน (Collective Inquiry into Best Practice and Current Reality)

PLC ที่มีประสิทธิภาพ ทีมจะต้องให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบหรือสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจในการเรียนการสอน แนวทางการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงแนวปฏิบัติและเงื่อนไขที่สร้างร่วมกันของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสำเร็จที่ยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างทีมให้มีความสามารถในการแบ่งปันความรู้จะช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง การตั้งศักยภาพและความสามารถของครูแต่ละคนออกมาจะช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และระบบความเชื่อของครู โดยกำหนดคำถามเพื่อติดตามผลร่วมกัน เช่น สิ่งนี้นักเรียนควรได้เรียนรู้ วิธีการตรวจสอบว่านักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้สิ่งนั้นเมื่อใด และวิธีการช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่ได้เกิดเรียนรู้ และการเรียนรู้ที่ดีเกิดจากประสบการณ์ที่ได้จากงานผ่านกระบวนการไตร่ตรอง การแบ่งปันแนวคิดข้อมูลเชิงลึกกับผู้อื่น (Wood & McQuarrie, 1999) หรือบทสนทนาที่มาจากคำถามเชิงสร้างสรรค์จะขับเคลื่อนการดำเนินการของ PLC อย่างต่อเนื่องซึ่งผู้บริหารสามารถสนับสนุนกระบวนการนี้ด้วยการเชิญผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้ามาช่วยในการพัฒนาวิชาชีพ (Huffman & Hipp, 2003)

องค์ประกอบที่ 4 : ปฏิบัติการ (Action Oriented)

การทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เกิดจากการสร้างวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน จนเกิดเจตคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน และร่วมพลังในการพัฒนานักเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามศักยภาพแต่ละบุคคล (Louis, Marks & Kruse, 1996) นอกจากความสำเร็จของนักเรียนแล้ว ครูยังได้ประสบการณ์การเรียนรู้บนพื้นฐานของงานที่ผ่านกระบวนการวางแผน การระดมความคิด การสร้างแนวปฏิบัติและการประเมินร่วมกันของทีม (Hargreaves, 2003; Stoll & Louis, 2007) ซึ่งจากกระบวนการนี้ส่งผลให้สมาชิกในทีมได้รับรู้ถึงความสามารถของแต่ละคน รับรู้ถึงความรู้สึกร่วมกันส่งผลต่อการสร้างพลังในการร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนาบนพื้นฐานของพันธะร่วมกันที่เน้นความสมัครใจ รวมถึงการสื่อสารที่มีคุณภาพบนพื้นฐานการรับฟัง ความไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ PLC ยังเน้นการเรียนรู้ด้วยใจอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งมีลักษณะพิเศษของการรวมตัวที่เหนียวแน่นจากภายใน คือ การเป็นกัลยาณมิตร อยู่ร่วมกันด้วยความสัมพันธ์ที่ต่างช่วยเหลือเกื้อกูล ดูแลซึ่งกันและกัน ด้วยบรรยากาศที่มีความสุขและไม่รู้สึกถึงความโดดเดี่ยว (Sergiovanni, 1994; Fullan, 1999)

องค์ประกอบที่ 5 : เน้นการเรียนรู้และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Commitment to Continuous Learning and Improving)

การพัฒนานักเรียนทุกคนอย่างต่อเนื่อง ควรมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้แทนการสอน ครูควรสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน “สร้างความรู้ร่วมกัน” (DuFour, 2004) โดยการรวบรวมหลักฐาน ประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดการกระทำต่อข้อมูลอย่างเป็นขั้นตอนผ่านการประเมินที่มุ่งเน้นความต้องการของนักเรียน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ หัวใจสำคัญการเรียนรู้ บนพื้นฐานประสบการณ์ตรง ในงานที่ลงมือปฏิบัติจริงส่งผลให้เกิดการเรียนรู้มากกว่าการนั่งฟังบรรยายหรืออบรม ด้วยบริบท PLC ที่มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม (Sergiovanni, 1994) จึงทำให้การเรียนรู้จากโจทย์และสถานการณ์ที่ครูจะต้องจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญ เป็นการร่วมเห็น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ (Dufour, 2009) ทำให้บรรยากาศการพัฒนาวิชาชีพของครูรู้สึกไม่โดดเดี่ยว คอยสะท้อนการเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถือเป็นพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันที่ใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น สะท้อนการเรียนรู้ การเรียนรู้สืบทอดแสวงหา การสร้างมนทัศน์ ริเริ่มสร้างสรรค์ สิ่งใหม่ๆ การคิดเชิงระบบ การสร้างองค์ความรู้ การเรียนรู้บนความเข้าใจการทำงาน ของสมอง และการจัดการความรู้ 2) การมีจิตวิญญาณความเป็นครูจากข้างใน มีวุฒิภาวะความเป็นครู ให้เป็นครูที่สมบูรณ์ต้องอาศัยการตระหนักรู้ สติ การฟัง การใคร่ครวญ จิตที่สามารถเรียนรู้และเป็นครูได้อย่างแท้จริงนั้นจะเป็นจิตที่เต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา การกรุณา และความอ่อนน้อม เห็นศิษย์เป็นครู เห็นตนเองเป็นผู้เรียนรู้ มีพลังเรียนรู้ในทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย (Hargreaves, 2003; Stoll & Louis, 2007)สุรพล ธรรมรัมย์ดี และคณะ, 2553)

องค์ประกอบที่ 6 : ผลสัมฤทธิ์ของงาน (Results Oriented)

PLC มีการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนตลอดกระบวนการ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก ต้องผ่านกระบวนการประเมินอย่างต่อเนื่อง (DuFour, Eaker, & many, 2010) การเป็น PLC ที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง ทุกด้านของ PLC ได้รับการประเมินอย่างต่อเนื่องโดยเน้นที่การเรียนรู้การทำงานร่วมกัน มีการติดตาม

ผลการเรียนรู้ การนำข้อมูลไปปรับปรุง มีการวิเคราะห์ระหว่างจุดแข็งและจุดอ่อนในหลายๆ ด้านรวมถึงการเรียนรู้ของนักเรียน การเรียนรู้ของครู ปัญหาที่พบและวิธีการแก้ปัญหา ซึ่งประโยชน์สูงสุดของ PLC คือ การได้แนวทางใหม่เพื่อพัฒนากระบวนการต่อไป

ประโยชน์ของ PLC ต่อครูการศึกษาพิเศษและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการแบ่งปันแนวคิดเพื่อปรับปรุง พัฒนาการสอนและสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนทุกคนสามารถค้นพบศักยภาพสูงสุดได้ PLC เมื่อทำถูกต้องแล้วจะได้รับประโยชน์มหาศาลทั้งนักเรียนและครู (DuFour & Eaker, 1998; Stoll, McMahon, Waltace & Thomas, 2006, p. 1-38; Hord, 1997, p. 39-44) ดังนี้

ประโยชน์สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

1. ลดอัตราการตกซ้ำชั้น และจำนวนชั้นเรียนที่ต้องเลื่อนหรือชะลอการสอนให้น้อยลง
2. อัตราการขาดเรียนลดลงและลดอัตราการออกกลางคันของนักเรียนได้
3. นักเรียนมีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น โดยเฉพาะในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
4. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวิชาการอ่านที่สูงขึ้นอย่างเด่นชัด

5. ลดความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์การเรียน ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีภูมิหลังไม่เหมือนกัน

6. ลดอัตราการขาดส่งงานของนักเรียนได้

ประโยชน์สำหรับครูการศึกษาพิเศษ

1. เปิดโอกาสให้ครูสามารถแบ่งปันแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดและระดมความคิดวิธีการใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้และส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน การสื่อสารที่ดีเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้ครูสามารถแบ่งปันความคิดเห็น ความรู้สึก ความก้าวหน้าของนักเรียน และตรวจสอบได้ว่าไม่ได้ทำงานซ้ำกัน

2. สร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างสมาชิกในทีม การประชุมสร้างความผูกพันและสร้างทีมผู้นำภายในโรงเรียนที่เข้มแข็ง สิ่งสำคัญ คือ ต้องกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบในทีมให้ชัดเจน เริ่มต้นจากการทำความเข้าใจจุดเด่นของทุกคน และการเพิ่มจุดเด่นของผู้อื่น สร้างความไว้วางใจและทำให้ความสัมพันธ์บรรลุผลเมื่อมีการความเคารพซึ่งกันและกัน

3. ช่วยให้ครูสามารถทำงานวิจัยใหม่ๆ และได้ใช้เครื่องมือเทคโนโลยีใหม่ๆ มีโอกาสเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจากการแบ่งปันและเรียนรู้ได้ทุกวัน ช่วยให้ครูสามารถทำงานร่วมกันได้ทั่วโลก และช่วยให้ครูหรือนักการศึกษาได้เห็นว่ามีโรงเรียนหรือประเทศอื่นๆ กำลังทำอะไรในโรงเรียนของตน

4. ครูได้สะท้อนความคิดการเรียนรู้จากผู้อื่นสามารถไตร่ตรองถึงวิธีการปรับปรุงการสอน ยิ่งมีความคิดที่มาจากภูมิหลังที่แตกต่างกันมากเท่าไรครูก็ยิ่งมีแนวโน้มที่จะเพิ่มคุณค่าและวัตถุประสงค์ให้กับสาขาการศึกษามากขึ้นเท่านั้น มีการตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และทำให้ได้คำตอบหรือผลลัพธ์จากการปฏิบัติที่นำไปสู่ความสำเร็จของนักเรียน เพราะความสำเร็จของนักเรียนเป็นเป้าหมายสำคัญของการทำงานร่วมกัน

5. ลดความขัดแย้งระหว่างครู PLC เพิ่มความมุ่งมั่นต่อภารกิจและเป้าหมายของโรงเรียนและเพิ่มความเข้มแข็งในการทำงานเพื่อเสริมสร้างภารกิจ เพิ่มความรับผิดชอบร่วมกันในการพัฒนาโดยรวม เพื่อความสำเร็จของนักเรียน การเรียนรู้ที่ทรงพลังเกิดจากการกำหนดการสอน และการปฏิบัติในชั้นเรียนที่ดี การสร้างความเข้าใจในเนื้อหาที่ครูสอนและบทบาทของครูที่ชัดเจนช่วยให้นักเรียนทุกคนบรรลุผลตามความคาดหวัง

6. สร้างขวัญกำลังใจให้กับครู ช่วยลดอัตราการขาดงานของครูได้ ครูได้เห็นความก้าวหน้าในการสอน มีความพึงใจในการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน เพิ่มความมุ่งมั่นในการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนบนพื้นฐานที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ

7. ลดความรู้สึกโดดเดี่ยวในงานสอนของครูลง

8. ครูเข้าใจในด้านเนื้อหาสาระที่ต้องทำการสอนได้แตกฉานยิ่งขึ้น และรู้ว่าตนเองควรแสดงบทบาท และพฤติกรรมการสอนอย่างไร จึงจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดตามเกณฑ์ที่คาดหวัง

9. ครูรับทราบข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วขึ้น ส่งผลดีต่อการปรับปรุงพัฒนางานวิชาชีพของตนได้ตลอดเวลา ครูเกิดแรงบันดาลใจที่จะสร้างแรงบันดาลใจต่อการเรียนรู้ให้แก่แก่นักเรียนต่อไป

10. ครูมีความก้าวหน้าในการปรับเปลี่ยนวิธีสอน ให้สอดคล้องกับลักษณะผู้เรียนได้อย่างเด่นชัด

ประโยชน์ของการนำ PLC มาใช้กับครูการศึกษาพิเศษและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สรุปได้ดังนี้ ครูการศึกษาพิเศษมีทีมผู้นำที่เข้มแข็ง ครูได้แบ่งปันวิธีการปฏิบัติใหม่และที่ดีที่สุด จากการระดมความคิด และความคิดที่มาจากภูมิหลังที่แตกต่างกันจะช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับวิธีการและสร้างศักยภาพแก่ทีม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัสมีสท์ อาแด (2561: น. 154-156) พบว่า ผลการทดลองสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีระดับการปฏิบัติในองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการพัฒนาศักยภาพบุคคล การพัฒนาศักยภาพขององค์กร มีระดับการปฏิบัติสูงสุด สำหรับประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ คือ ช่วยลดการซ้ำซ้อน การขาดเรียนของนักเรียน นักเรียนมีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รจนา บุญลพ (2562: น. 167-176) พบว่า ผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงในการจัดการเรียนการสอนทักษะคณิตศาสตร์สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนรวมของครู ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านอารมณ์/ความรู้สึกรู้สึก และด้านพฤติกรรมดีขึ้น และผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีทักษะทางคณิตศาสตร์และมีพฤติกรรมในชั้นเรียนดีขึ้น

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

การทำงานรูปแบบเดิมนั้นนักการศึกษาพิเศษจะทำงานร่วมกับชุมชนในเขตของโรงเรียนแต่ละแห่ง นักการศึกษาพิเศษมักจะต้องร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน หรือทำร่วมกับชุมชนซึ่งเป็นการทำงานที่ไม่เป็นทางการ ขาดความต่อเนื่องถ้ามีการเปลี่ยนแปลงผู้นำ ซึ่งนักวิชาชีพด้านการศึกษาพิเศษจะเป็นกลุ่มที่มีการแยกตัวออกจากกันน้อยที่สุด และเมื่อมีการนำกระบวนการ PLC มาเป็นเครื่องมือจึงสามารถนำมุมมองใหม่ๆ มาสู่ทีมงานได้ และถ้ามีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพพร้อมกับนักการศึกษาทั่วไปครูการศึกษา

พิเศษจะสามารถนำข้อมูลวางแผนพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะทักษะหรือวิธีการสอนใดๆ ที่สามารถช่วยเหลือนักเรียนที่มีความพิการได้ นักการศึกษาพิเศษจะนำมาปรับใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อความก้าวหน้าของนักเรียนกลุ่มนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพร บัวกล้าธนกิจ (2562: น. 50-59) พบว่า ทักษะครูด้านความร่วมมือ และทักษะการบริหารห้องเรียนมีความจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาพิเศษ ทั้งสื่อการสอน บรรยากาศในชั้นเรียนช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้เต็มประสิทธิภาพตามศักยภาพ

บทบาทของนักการศึกษาพิเศษหรือครูการศึกษาพิเศษในการทำงาน PLC ส่วนใหญ่จะเป็นระดับหัวหน้าในแผนก ซึ่งโรงเรียนระดับมัธยมมีความชัดเจนในการสอนแบบทีมและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เช่น ครูการศึกษาพิเศษได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของทีมที่ทำหน้าที่ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สิ่งนี้ทำให้ครูการศึกษาพิเศษไม่เพียงแต่ช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการศึกษาพิเศษเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงได้ช่วยครูทั่วไปและนักเรียนปกติด้วย กระบวนการ PLC ยังช่วยให้ครูการศึกษาพิเศษและครูทั่วไปสามารถแลกเปลี่ยนกลยุทธ์การเรียนการสอนในห้องเรียน สำหรับการสอนเป็นทีมในระดับประถมศึกษา ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรด้วยข้อจำกัดบุคลากรทางการศึกษาพิเศษ ระบบการทำงานที่มีนักการศึกษาพิเศษเพียงคนเดียวในการดูแลทั้งระบบของโรงเรียน แน่ใจว่าเป็นไปได้ที่โรงเรียนระดับชั้นมัธยมมีความเฉพาะ จึงมีนักการศึกษาพิเศษหรือครูการศึกษาพิเศษทำงานร่วมกับครูทั่วไป ช่วยให้มีโอกาสพัฒนาทักษะการทำงานและวิธีการสอนได้มากขึ้น ด้วยเนื้อหาการเรียนการสอนมีความซับซ้อน สัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป ส่งผลให้แนวโน้มที่ครูการศึกษาพิเศษเข้าไปมีส่วนร่วมของชั้นเรียนในฐานะเป็นครูผู้ช่วยมีมากขึ้น (Schnorr, James & Linda, 2000, p. 5-10) ในการทำงานร่วมกันระหว่างครูการศึกษาพิเศษและครูทั่วไปที่มีประสิทธิภาพต้องผ่านการประชุมวางแผน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุด จากการวิจัยของ Fennick and Liddy (2001, p. 29-40) พบว่า ร้อยละ 48 ของครู ในสถานการณ์การทำงานร่วมกันไม่มีเวลาวางแผนร่วมกันในแต่ละวัน มีครูเพียงร้อยละ 22 เท่านั้นที่มีเวลาวางแผนอย่างน้อยหนึ่งชั่วโมงในช่วงสัปดาห์ ด้วยข้อจำกัดของเวลา ภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบของครู ดังนั้นความร่วมมือในการทำ PLC จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในโรงเรียน เพื่อครูสามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินร่วมกัน

การนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC มาใช้ในการศึกษาพิเศษจะสร้างประโยชน์อย่างมากให้กับนักเรียน ช่วยครูการศึกษาพิเศษที่ทำหน้าที่สอนนักเรียนกลุ่มเล็กๆ ในห้องเรียนที่มีเฉพาะนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียน มีแนวทางและเพิ่มวิธีการสอนในห้องเรียน ครูสามารถออกแบบการสอนของตนเอง (Marion, Darryl & Jan, 2007) และกำหนดให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม เป็นรายบุคคลตามความเหมาะสม ซึ่งการนำ PLC มาสู่การปฏิบัติเริ่มจาก 1) การสร้างทีม เป็นการเลือกสมาชิกเข้ามาเป็นทีม 2) กำหนดปัญหา เมื่อได้ทีมแล้วกำหนดปัญหาที่ต้องการแก้ไข โดยเฉพาะเป็นปัญหาที่แก้ค่อนข้างยาก 3) ออกแบบแก้ไขปัญหา ประชุมวางแผนถึงวิธีการแก้ไปปัญหา 4) ปฏิบัติ เมื่อได้ข้อสรุปในการแก้ปัญหาแล้วสมาชิกสามารถนำไปปฏิบัติได้ 5) การสะท้อนผลเกิดขึ้นหลังจากการนำวิธีการไปใช้ สมาชิกจะมีการสะท้อนถึงประสิทธิผล อุปสรรคและแนวทางแก้ไข และ 6) ติดตามผล เป็นกระบวนการติดตามผลของการใช้ในระยะยาวให้คงอยู่กับสถานศึกษาต่อไป

นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในศตวรรษที่ 21

การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องแข่งกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จนไม่อาจคาดเดาได้ว่าการศึกษาพิเศษจะมีลักษณะอย่างไรในศตวรรษหน้า ส่งผลปัจจุบันจึงมีการเคลื่อนไหวของนักการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for all) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น. 1-19; Hoover, Dempsey & Sandler, 1997; Epstein, 2018) ดังนี้

1. การกำหนดยุทธศาสตร์ทางการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2560 - 2580) ยุทธศาสตร์ที่ 4 เป็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

2. กำหนดนโยบายทางการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายทางการศึกษาที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เน้นการสร้างโอกาสให้เด็กวัยเรียน และผู้เรียนทุกคน เข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ ที่เป็นมาตรฐานเสมอกัน ไม่ว่าจะผู้เรียนจะยาก ดี มี จน จะอยู่ในพื้นที่ใดของประเทศ อยู่ในชุมชนเมือง พื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร หรือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศ

3. เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนนักเรียนที่ต้องการพิเศษด้านการศึกษา โดยกำหนดให้ 1) หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนให้จัดการศึกษาได้ตามความเหมาะสม มีความเป็นอิสระในการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้สามารถบรรลุผลตามศักยภาพได้ 2) ให้นักเรียนสามารถเข้าถึงสวัสดิการทางสังคม การแพทย์ และการสร้างอาชีพ 3) เสริมสร้างให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเข้าศึกษาในโรงเรียนปกติตามศักยภาพของนักเรียน และ 4) มีการปรับปรุงระบบการมอบหมายงานสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน

นอกจากนี้การจัดการศึกษาเพื่อชีวิตและการทำงานสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในศตวรรษที่ 21 มีความจำเป็นสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ต้องอาศัยทักษะการสื่อสาร การคิดเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาการทำงานร่วมกัน ครูจะต้องค้นหาว่าทักษะใดที่นักเรียนยังขาดและจำเป็นที่สุดสำหรับความสำเร็จในอนาคตของนักเรียน *National Center for Learning Disabilities (NCLD)* เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถออกไปเผชิญกับสถานการณ์ได้ โดยการวางแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามศักยภาพแต่ละบุคคล สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมพร บัวกล้าธนกิจ (2562: น. 50-59) พบว่า การพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในศตวรรษที่ 21 ผ่านการจัดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในสังคม และฝึกให้คิดอย่างมีเหตุ ซึ่งนักเรียนสามารถ

พัฒนาการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านการวางแผน การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (Hardman, 2011) จนเกิดเป็นวัฒนธรรม หรือชุมชนของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโรงเรียน

สรุป

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้รับการนำไปใช้ในโรงเรียนหลายประเทศ เป็นกลยุทธ์ที่ใช้การวิจัยที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่า ช่วยเพิ่มความร่วมมือและขวัญกำลังใจของครูและที่สำคัญคือ เพิ่มการเรียนรู้ของนักเรียนและความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนของครูในห้องเรียน ซึ่งการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการศึกษาพิเศษเป็นความท้าทายสำหรับผู้บริหาร ครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกคน อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีความต้องการการพิเศษนั้นเกี่ยวข้องกับทีมสหวิชาชีพที่ต้องทำงานร่วมกัน ซึ่งทีมสหวิชาชีพจะประเมินนักเรียนในด้านที่เชี่ยวชาญร่วมกับคนอื่นๆ เพื่อการพิจารณาการช่วยเหลือ ส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูและนักสหวิชาชีพจึงต้องเข้ามาทำงานร่วมกันมากขึ้นในการปรับปรุงทั้งวิธีการสอน เนื้อหา และการประเมินให้ดีขึ้น โดยคำนึงถึงความเหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน ครูและนักสหวิชาชีพต้องมีการสื่อสารร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจในการทำงานที่ดีที่สุด ดังนั้นเพื่อเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและต่อเนื่อง จึงควรมีการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือสร้างเครือข่าย เพื่อให้เพิ่มปริมาณการนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการศึกษาพิเศษอย่างแพร่หลายให้มากขึ้น

นักการศึกษาพิเศษหรือครูการศึกษาพิเศษที่นำ PLC มาใช้ในโรงเรียนจนทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานจะสามารถช่วยให้ทีมทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการใช้ประสบการณ์ผสมกับแนวปฏิบัติที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นักการศึกษาพิเศษหรือครูการศึกษาพิเศษจึงไม่สามารถแยกตัวเองใน "โลกการศึกษาพิเศษ" ได้อีกต่อไปและต้องเริ่มทำงานอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับนักการศึกษาทั่วไปที่สอนนักเรียน ดังนั้นครูในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความสามารถ มีทักษะการเป็นผู้นำอำนวยความสะดวก การแนะนำ คอยช่วยเหลือนักเรียนแก้ปัญหา ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดใฝ่เรียนใฝ่รู้ ค้นหาคำตอบและสร้างความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนช่วยสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในศตวรรษที่ 21 ให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพตามกระบวนการ PLC จากการศึกษาวิจัยของ นวลลออ พลรักษา (2561: น. 55-66) พบว่า มีปัจจัยที่เข้ามามีบทบาทในการสร้าง PLC ให้ประสบความสำเร็จ คือ อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ซึ่งเมื่อผู้นำเปลี่ยนแปลงจะมีอิทธิพลสูงต่อการสร้าง PLC ในสถานศึกษา ดังนั้นการสร้างคุณภาพของครูและนักเรียนยังคงอยู่บนเงื่อนไขของนโยบายผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลัก สำหรับการศึกษาพิเศษแล้วสามารถสร้างประโยชน์อย่างมาก เนื่องจากนักเรียนมีความแตกต่างเฉพาะบุคคล มีกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การทำ PLC จึงเป็นการรวบรวม แนวคิด การสะท้อนประสบการณ์วิธีการจากครูสู่ครูด้วยกันอย่างมีคุณภาพ

บรรณานุกรม

- กัสมัสท์ อาแด. (2561). การพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบร่วมมือร่วมพลัง ในโรงเรียนประถมศึกษา. ปรัชญานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิจัยวัดผลและสถิติการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชานโต มานาญ. (2559). การปฏิรูปโรงเรียนแนวความคิด “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” กับการนำทฤษฎีมาปฏิบัติจริง. แปลโดยกุลกัลยา ภูสิงห์. กรุงเทพฯ: ปีโก (ไทยแลนด์).
- นवलลอ พลรักษา (2561: มกราคม - ธันวาคม). โมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น, 14(2), 55-66.
- รจนา บุญลพ. (2562). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนเรียนรวม จังหวัดเชียงราย. ปริญญาโท. วท.ม. (การวิจัยปฏิบัติการสมการศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์. (2556). ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 (21st century skills: ethinking how students learn). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส.
- สมพร บัวกล้าธนกิจ (2562, มกราคม-มิถุนายน). ทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูผู้สอนในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. *วิจัยและประเมินผลอุบลราชธานี*, 8(1), 50-59.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการหนุนเสริมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” เพื่อพัฒนาผู้เรียน. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุรพล ธรรมร่มดี และคณะ. (2553). อาศรมศิลป์วิจัย: การวิจัยและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้แนวจิตปัญญา. โครงการเอกสารการวิชาการการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงลำดับที่ 8. นครปฐม: เอมี เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด.
- Buffum, A., & Mattos, M. (2009). Pyramid response to intervention: RTI, professional learning communities, and how to respond when kids don't learn. Solution Tree Press.
- Carnevale, A. P., Smith, N., & Strohl, J. (2010). *Help wanted: Projections of job and education requirements through 2018*. Lumina Foundation.
- Castells, M. (1998). End of Millennium: The Information Age: Economy. *Society and Culture*, 3(3).

- Daggett, W. R. (2005). Preparing student for their future successful schools: From research to action plans. *International Center for Leadership in Education*.
- DuFour, R., & Eaker, R. (1998). Professional learning communities. *Bloomington, IN: National Educational Service*.
- DuFour, R. (2004). What is a "professional learning community"?. *Educational leadership*, 61(8), 6-11.
- DuFour, R., & Eaker, R. (Eds.). (2009). On common ground: The power of professional learning communities. Solution Tree Press.
- DuFour, R., DuFour, R., & Eaker, R. (2010). Revisiting professional learning communities at work: New insights for improving schools. *Teacher Librarian*, 37(4), 75.
- DuFour, R., DuFour, R., Eaker, R., & Many, T. (2010). Learning by doing: *A handbook for professional learning communities at work*. Bloomington. IN: Solution Tree Press.
- Epstein, J. L. (2018). School, family, and community partnerships: *Preparing educators and improving schools*. Boulder, CO: Westview Press.
- Fennick, E., & Liddy, D. (2001). Responsibilities and preparation for collaborative teaching: Co-teachers' perspectives. *Teacher Education and Special Education*, 24(3), 229-240.
- Forde, C., McMahon, M., McPhee, A. D., & Patrick, F. (2006). *Professional development, reflection and enquiry*. Sage.
- Friedman, T. L. (2006). *The world is flat: A brief history of the twenty-first century*. Macmillan.
- Fullan, M. (1999). *Change forces: The sequel*. Psychology Press.
- Hardman, E. L. (2011). Building professional learning communities in special education through social networking: Directions for future research. *Journal on School Educational Technology*, 7(2), 30-38.
- Hargreaves, A. (2003). *Teaching in the knowledge society: Education in the age of insecurity*. Teachers College Press.
- Hoover-Dempsey, K. V., & Sandler, H. M. (1997). Why do parents become involved in their children's education?. *Review of educational research*, 67(1), 3-42.
- Hord, S. M. (1997). *Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement*. Texas: Southwest Educational Development Laboratory.

- Huffman, J. B., & Hipp, K. K. (2003). *Reculturing schools as professional learning communities*. R&L Education.
- Kanold, T. (2006). The continuous improvement wheel of a professional learning community. *Journal of Staff Development*, 27(2), 16-21.
- King, M. B., & Newmann, F. M. (2001). Building school capacity through professional development: Conceptual and empirical considerations. *International journal of educational management*, 15(2), 86-94.
- Lee, M., & Gaffney, M. (2008). *Leading a Digital School*. Melbourne. Australia: ACER Press.
- Louis, K. S., Marks, H. M., & Kruse, S. (1996). Teachers' professional community in restructuring schools. *American educational research journal*, 33(4), 757-798.
- Marion, Huffman., Darryl, Whitney.,& Jan, Skillen. (2007). Professional Learning communities Sharing Knowledge and Leadership: *Collaboration Creates and Inclusive Classroom*. Retrieved November 20, 2020, from <http://etfovoice.ca/node/119>.
- Morel, N. J. (2014). Setting the Stage for Collaboration: An Essential Skill for Professional Growth. *Delta kappa gamma bulletin*, 81(1), 36-39.
- Murnane, R. J., & Levy, F. (1996). *Teaching the New Basic Skills. Principles for Educating Children To Thrive in a Changing Economy*. Free Press, New York,
- Partnership for 21st century skills. (2006). *Learning for the 21st century*. Retrieved September 18, 2007: from <http://www.21stcenturyskills.org>
- Wiley, S. D. (2001). Contextual effects on student achievement: School leadership and professional community. *Journal of Educational Change*, 2(1), 1-33.
- Wood, B. (2001). Staying on top of the tree: *Technology Recruiters*. Retrieved on January 1, 2014 from <http://mdccs.com.au/news/treetop.html>
- Wood, F. H., & McQuarrie, F. R. A. N. K. (1999). On-the-job learning. New approaches will shape professional learning in the 21st century. *Journal of Staff Development*, 20, 10-13.
- Schnorr, R. F., Black, J. W., & Davern, L. (2000). Restructuring high schools to include all students: Lessons learned. *High School Magazine*, 7(7), 10-15.
- Senge, P. M., N. Cambron-McCabe, T. Lucas, A. Kleiner, J. Dutton, & B. Smith. (2000). *Schools that Learn: A Fifth Discipline Fieldbook for Educators, Parents, and Everyone Who Cares about Education*. New York

- Sergiovanni, T. J. (1994). *Building community in schools*. Jossey-Bass.
- Shiple, J. B. (2006). Professional learning communities: Where does special education fit in?. *Senior Honors Theses*, 31.
- Stoll, L., Bolam, R., McMahon, A., Wallace, M., & Thomas, S. (2006). Professional learning communities: A review of the literature. *Journal of educational change*, 7(4), 221-258.
- Stoll, L., & Louis, K. S. (2007). Professional learning communities: Elaborating new approaches. *Professional learning communities: Divergence, depth and dilemmas*, 1-13.